

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 23/2011-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť M. D., Č., zastúpenej advokátkou JUDr. D. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 9 D 1895/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 9 D 1895/2004 porušil základné právo M. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 9 D 1895/2004 p r i k a z u j e konat' vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. M. D. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. D. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,31 € (slovom tristoti eur a tridsaťjeden centov), ktorú j e Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. D. P. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 23/2011-10 z 27. januára 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. D. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 D 1895/2004.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľka v tomto opísanom skutkovom stave:

„Ako navrhovateľka v rade 1/ som spolu so svojimi súrodencami... podala dňa 24. 11. 2004 návrh na dodatočné prejednanie dedičstva po poručiťke... Konanie v predmetnej veci je vedené na Okresnom súde v Čadci pod č. k. 9 D 1895/2004.

Z dôvodu neustálych prieťahov vo vyššie uvedenom konaní č. 9 D 1895/2004 som podala dňa 23. 03. 2007 sťažnosť na Okresný súd v Čadci vzhľadom na to, že spis nebol v danej veci dlhú dobu zaslaný notárke na ďalšie konanie a dedičské konanie sa tým neúmerne predĺžilo. Predseda Okresného súdu v Čadci šetrením zistil dôvodnosť sťažnosti a nariadil okamžité zaslanie spisu notárke...

Poslednú tretiu sťažnosť na prieťahy v konaní som napokon podala opätovne spolu s J. M. na Okresný súd v Čadci dňa 2. 9. 2010 s tým, že sme namietali, že v tomto prípade dochádza k súdnym prieťahom zo strany súdneho komisára.

Predseda Okresného súdu... po oboznámení sa so spisovým materiálom a prešetrení veci označil predmetnú sťažnosť za dôvodnú. V odpovedi na sťažnosť konkrétne vytýčil časové obdobia, v ktorých podľa neho zo strany súdu dochádzalo k prieťahom v konaní...

Okresný súd v Čadci v samotnom konaní pojednával 5-krát, pričom 2-krát rozhodol, avšak v dvoch prípadoch boli jeho rozhodnutia zrušené v rámci odvolacieho konania odvolacím súdom a vrátené prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Okresný súd v Čadci tak v rámci ostatných šiestich rokov, odkedy bol podaný návrh na dodatočné prejednanie dedičstva, naposledy rozhodol uznesením zo dňa 3. 6. 2008 o všeobecnej cene majetku poručiťky a potvrdil nadobudnutie dedičstva medzi dedičov, ktoré však Krajský súd v Žiline zrušil... Od tohto rozhodnutia KS v Žiline zo dňa 28. 8. 2008 sa vo veci vôbec nekoná...

Postupom Okresného súdu v Čadci vo veci stále dochádza k prieťahom v konaní, čím sa neustále odd'ľuje rozhodnutie, ktorým sa má právoplatne rozhodnúť vo veci. “

3. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo M. D..., na prerokovanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Čadci vo veci vedenej pod č. k. 9 D 1895/2004 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva finančné zadost'učinenie M. D... vo výške 6.638,78 € ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.

Ďalej navrhujem, aby Ústavný súd SR uznesením mi priznal i náhradu trov konania...“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd listom sp. zn. Spr. 211/11 z 1. marca 2011. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že „*Sťažnosť na prietahy v konaní podal J. M. a M. D. dňa 6. 9. 2010, sťažnosť bola evidovaná pod Spr. 79/10 a vybavená ako dôvodná. Vo veci som nariadil dohľad.*“. K vyjadreniu okresného súdu nezaujala stanovisko právna zástupkyňa sťažovateľky napriek tomu, že ju na to vyzval ústavný súd listom č. k. I. ÚS 23/2011-17 zo 14. marca 2011, aby tak učinila v lehote 10 dní. Výzvu prevzala 18. marca 2011.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritorne rozhodnutie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

6. Ústavný súd na základe sťažnosti a k nej pripojených písomností, vyjadrení účastníkov konania a zo spisu okresného súdu sp. zn. 9 D 1895/2004 zistil tento priebeh a stav konania:

Sťažovateľka v procesnom postavení účastníčky dedičského konania na dodatočné prejednanie dedičstva po poručiteľke M. M., zomrelej..., ktoré sa začalo z podnetu 1. J. M., Č., za účasti 2. sťažovateľky, 3. J. M., Č., 4. V. M., Č., 5. Š. M., Č., 6. S. M., P., 7. F. M.,

Česká republika, 8. E. V., Česká republika, a 9. V. G., T. (ďalej len „dedičia“), na okresnom súde 26. novembra 2004 a následne bolo zaevidované pod sp. zn. 9 D 1895/2004 a pridelené na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. A. P. Pôvodne dedičské konanie po poručiťke M. M. bolo prerokované pred Štátnym notárstvom v Čadci pod sp. zn. D 488/87 13. novembra 1987.

Následne okresný súd vo veci vykonal tieto procesné úkony:

- 7. decembra 2004 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 D/1895/2004-7, ktorým vyzval dedičov, aby v lehote 60 dní upresnili predmet dedičstva a priložili označené listiny, pod následkom odmietnutia podania; uznesenie okresný súd zaslal len právnenému zástupcovi dediča 3. rade, ktorý ho prevzal 17. februára 2005,

- 9. mája 2005 právny zástupca predložil okresnému súdu požadované listiny,

- 16. júna 2005 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 D/1894/2004-12, ktorým podanie dedičov odmietol,

- 5. septembra 2005 dedič v 3. rade podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 9 D/1894/2004-12 zo 16. júna 2005,

- 6. septembra 2005 právny zástupca opakovane predložil okresnému súdu požadované listiny,

- 12. septembra 2005 okresný súd vyzval dediča v 3. rade, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy zaplatil súdny poplatok za prerokovanie dedičstva, súdny poplatok bol uhradený 11. októbra 2005,

- 13. januára 2006 v spise je poznamenané, že okresný súd omylom vydal uznesenie č. k. 9 D/1894/2004-12 zo 16. júna 2005, ktoré sa dotýka iných účastníkov konania a ku ktorému boli priložené aj doklady zaslané právnym zástupcom k spisu sp. zn. 9 D/1895/2004,

- 13. januára 2006 okresný súd požiadal notársky úrad JUDr. V. Š. preskúmanie, či v spise sp. zn. 9 D/1894/2004 sa nenachádzajú aj (omylom) priložené doklady týkajúce sa spisu sp. zn. 9 D/1895/2004,

- Notársky úrad JUDr. V. Š. 13. februára 2006 vrátil omylom zaslané doklady zo spisu sp. zn. 9 D/1895/2004,

- 18. mája 2006 okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o podanom odvolaní dedičov v 1. až 3. rade,

- krajský súd uznesením č. k. CoD/54/2006-25 napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že dedičia boli nesprávne poučení, ktoré doklady majú predložiť na dodatočné prerokovanie dedičstva,

- okresný súd vydal 9. augusta 2006 uznesenie sp. zn. 9 D/1895/2004, ktorým vyzval právneho zástupcu dediča v 3. rade, aby v lehote 60 dní od doručenia výzvy opravil návrh na dodatočné prerokovanie dedičstva,

- 13. októbra 2006 okresný súd dostal podanie od právneho zástupcu dediča v 3. rade, ktorým bol opravený podnet na dodatočné prerokovanie dedičstva,

- 29. septembra 2006 bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. E. M.,

- 11. januára 2007 bol spis sp. zn. 9 D/1895/2004 zaslaný JUDr. D. S., notárke v Čadci, na ďalší potup,

- 11. januára 2007 vrátila JUDr. D. S. – notárka v Čadci – spis sp. zn. 9 D/1895/2004 okresnému súdu z dôvodu, že spis jej nebol pridelený, v spise sa nenachádza poverenie a k spisu nebol priložený pôvodný spis,

- 23. januára 2007 okresný súd vydal poverenie pre notárku JUDr. D. S. (ďalej len „súdna komisárka“) na prerokovanie dedičstva v konaní vedenom pod sp. zn. 9 D/1895/2004 a stanovil jej na to lehotu 12 mesiacov,

- 23. apríla 2007 poverená notárka určila termín na prerokovanie dedičstva na 9. máj 2007,

- 9. mája 2007 súdna komisárka uskutočnila dedičské pojednávanie, vystavila osvedčenie o dedičstve a vrátila spis sp. zn. 9 D/1895/2004 okresnému súdu,

- 18. mája 2007 okresný súd dostal žiadosť T. M. (splnomocnená zástupkyňa dediča v 3. rade) o pokračovanie v konaní v dedičstve z dôvodu nedostatočného oboznámenia sa s obsahom osvedčenia o dedičstve,

- 24. mája 2007 bol daný pokyn na vrátenie spisu súdnej komisárke,

- 13. septembra 2007 súdna komisárka určila termín 2. október 2007 na prerokovanie dedičstva,

- 2. októbra 2007 súdna komisárka spísala zápisnicu v dedičskej veci vedenej pod sp. zn. 9 D/1895/2004, v ktorej bol vykonaný súpis aktív a pasív, konanie bolo odročené na 18. október 2007,

- 18. októbra 2007 súdna komisárka spísala zápisnicu v dedičskej veci vedenej pod sp. zn. 9 D/1895/2004, ale k uzavretiu dedičskej dohody nedošlo, lebo dedičia nezistili, o aké nehnuteľnosti ide, konanie bolo odročené a v lehote 15 dní dedičia mali predložiť návrh na delenie dedičstva,

- 4. marca 2008 súdna komisárka spísala zápisnicu v dedičskej veci vedenej pod sp. zn. 9 D/1895/2004, boli zopakované výsledky doterajšieho konania; k dohode medzi dedičmi o dedení nedošlo, a preto súdna komisárka mala vypracovať návrh uznesenia pre súd,

- 4. júna 2008 súdna komisárka vrátila spis okresnému súdu s návrhom uznesenia č. k. 9 D/1895/2004-53 z 3. júna 2008, okresný súd rozhodnutie doručil dedičom,

- 15. júla 2008 bolo okresnému súdu doručené odvolanie dediča v 2. rade proti vydanému uzneseniu č. k. 9 D/1895/2004-53 z 3. júna 2008,

- 17. júla 2008 bolo okresnému súdu doručené odvolanie dediča v 6. rade proti vydanému uzneseniu č. k. 9 D/1895/2004-53 z 3. júna 2008,

- 19. septembra 2008 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 D/1895/2004-63, ktorým zaviazal dediča v 6. rade na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie, súdny poplatok bol zaplatený 2. októbra 2008,

- 19. septembra 2008 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 D/1895/2004-63, ktorým zaviazal dediča v 2. rade na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie, súdny poplatok bol zaplatený 7. októbra 2008,

- 9. februára 2009 bol k dedičskému spisu pripojený ďalší spis okresného súdu sp. zn. 12 Ps/14/2007, ktorý sa dotýka dediča vo 4. rade, týkajúci sa pozbavenia spôsobilosti na právne úkony,

- 11. marca 2009 sudca vydal pokyn, aby odvolania boli zaslané ostatným dedičom na vyjadrenie v lehote 10 dní od doručenia výzvy,

- 22. apríla 2009 dedič v 2. rade doručil okresnému súdu vyjadrenie k odvolaniu dediča v 6. rade,

- opatrením predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 865/09 zo 16. júna 2009 bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. J. M.,

- 2. júla 2009 sudca dal kancelárii pokyn na predloženie spisu krajskému súdu, aby rozhodol o podanom odvolaní,

- 8. júla 2009 krajský súd prevzal spis na rozhodnutie o podanom odvolaní,
- krajský súd uznesením sp. zn. 6 CoD/15/2009 z 28. augusta 2009 o podaných odvolaniach rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, okresný súd prevzal späťne spis 15. októbra 2009,
- v januári 2010 okresný súd zabezpečoval doručenie rozhodnutia krajského súdu dedičom,
- 9. apríla 2010 okresný súd vrátil spis sp. zn. 9 D/1895/2004 súdnej komisárke na ďalší postup,
- 8. septembra 2010 požiadal okresný súd súdnu komisárku o vrátenie spisu sp. zn. 9 D/1895/2004 z dôvodu vybavovania podanej sťažnosti,
- 8. septembra 2010 súdna komisárka doručila okresnému súdu spis sp. zn. 9 D/1895/2004,
- 9. septembra 2010 okresný súd spracoval úpravu pre súdnu komisárku, ako ma vo veci postupovať a v lehote 2 mesiacov od doručenia spisu vydať osvedčenie o dedičstve,
- 10. novembra 2010 okresný súd vrátil súdnej komisárke spis sp. zn. 9 D/1895/2004,
- 23. decembra 2010 súdna komisárka dostala úmrtný list dediča vo 4. rade a žiadosť právneho zástupcu dediča v 3. rade o nariadenie termínu pojednávania v predmetnej veci,
- 27. decembra 2010 súdna komisárka dostala žiadosť okresného súdu, aby v lehote 7 dní zaslala fotokópiu návrhu na dodatočné prerokovanie dedičstva,
- 4. januára 2011 súdna komisárka požiadala okresný súd o oznámenie okruhu dedičov po neb. V. M. (dedič vo 4. rade),
- 5. januára 2011 súdna komisárka predložila okresnému súdu fotokópiu návrhu na dodatočné prerokovanie dedičstva,
- 28. januára 2011 okresný súd oznámil súdnej komisárke okruh dedičov po neb. V. M. (dedič vo 4. rade),
- 16. februára 2011 okresný súd vyzval súdnu komisárku, aby v lehote 10 dní uviedla, aké prekážky jej bránia vo vydaní konečného rozhodnutia vo veci,
- 28. februára 2011 okresný súd dostal oznámenie súdnej komisárky, že vec nie je doteraz skončená, pretože bolo oznámené, že jeden z dedičov zomrel a spis sp. zn. 9 D/1895/2004 si vyžiadal okresný súd.

III.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

8. Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

9. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde

sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (II. ÚS 21/01, IV. ÚS 221/04, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05, I. ÚS 98/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

11. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom posúdenia je konanie týkajúce sa dodatočného prerokovania novoobjaveného dedičstva, ktoré sa začalo 26. novembra 2004 a dosiaľ nebolo na súde prvého stupňa skončené. K času rozhodovania ústavného súdu konanie vedené okresným súdom v predmetnej veci trvá viac ako šesť rokov.

12. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd v posudzovanej veci zobral do úvahy skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné). Na základe týchto hľadísk konanie o dodatočné prerokovanie dedičstva

nehodnotil ako právne a skutkovo zložité, aj keď určité predĺženie dedičského konania má okolnosť, že jeden z dedičov v priebehu dedičského konania zomrel.

13. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Procesné návrhy sťažovateľky neboli dôvodom doterajšej dĺžky súdneho konania (pozri chronologický priebeh konania v časti II odôvodnenia).

14. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné priet'ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vrátane významu predmetného konania pre jeho účastníkov. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v danej veci, ten vo veci vykonával úkony, vydával rozhodnutia, ale nekonal plynulo, efektívne a sústredene už od počiatku. Celé konanie je poznačené priet'ahmi v konaní. Okresný súd spôsobil priet'ahy v konaní v dĺžke 6 mesiacov tým, že nesprávne nakladal so spisom a stratil prehľad, kde sa spis sp. zn. 9 D 1895/2004 nachádza v čase od 16. júna 2005 do 13. januára 2006 (založený omylom v inom spise). Aj v dôsledku toho okresný súd vydal uznesenie sp. zn. 9 D 1894/2004 zo 16. júna 2005 (iné číslo konania, pozn.), ktorým odmietol podanie o dodatočné prerokovanie dedičstva. Podané odvolanie z 5. septembra 2005 proti uzneseniu okresný súd predložil krajskému súdu na rozhodnutie až 18. mája 2006. Krajský súd ho uznesením sp. zn. CoD/54/2006 z 1. júna 2006 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Z toho dôvodu aj čas v trvaní 6 mesiacov od 14. januára 2006 do 27. júna 2006, keď bol spis vrátený okresnému súdu, je potrebné pričítať na ťarchu priet'ahov v konaní spôsobených okresným súdom neefektívnym postupom. Okresný súd bol ďalej nečinný v trvaní takmer 3 mesiace od 13. októbra 2006, keď dostal už opravený podnet na prerokovanie dedičstva, do 11. januára 2007, keď spis zaslal súdnej komisárke – notárke JUDr. D. S., na ďalší postup. Priet'ahy v konaní pretrvávali ďalej do 27. januára 2007, lebo súdna komisárka – notárka JUDr. D. S., 11. januára 2007 vrátila spis okresnému súdu, keďže v spise sa nenachádzalo poverenie od okresného súdu a nebol priložený pôvodný spis z dedičského konania. Aj keď súdna komisárka 9. mája 2007 vystavila osvedčenie o dedičstve a vrátila spis okresnému súdu, 24.

mája 2007 bol jej spis okresným súdom vrátený z dôvodu nedostatkov v postupe. Okresný súd vydal vo veci uznesenie č. k. 9 D 1595/2004-63 z 3. júna 2008, proti ktorému bolo podané 15. júna 2008 odvolanie, avšak až 2. júla 2009 dal sudca pokyn na predloženie spisu krajskému súdu, aby rozhodol o podanom odvolaní. Krajský súd uznesením sp. zn. 6 CoD 15/2009 28. augusta 2009 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a spis vrátil okresnému súdu 15. októbra 2009 na ďalšie konanie. V dôsledku zrušenia uznesenia aj obdobie v trvaní 16 mesiacov od 3. júna 2008 do 15. októbra 2009 je poznačené priet'ahmi v konaní spôsobenými nesústredeným a neefektívnym konaním okresného súdu. Okresný súd bol absolútne nečinný v trvaní 2 a pol mesiaca od 15. októbra 2009 do januára 2010, keď zabezpečoval doručovanie rozhodnutia krajského súdu. Absolútna nečinnosť okresného súdu (súdnej komisárky) je poznačená aj v období od februára 2010 až do septembra 2010 v trvaní 7 mesiacov.

15. Okresný súd nesie zodpovednosť za priet'ahy, aj keď prerokovaním dedičstva poveril notára podľa § 175za OSP, pretože nekontroloval povereného notára a nevyužil možnosť odňať mu vec, ktorú mu dáva § 175zb ods. 1 OSP, ak napriek predchádzajúcemu upozorneniu spôsobil zbytočné priet'ahy v súdnom konaní. Okresný súd mal možnosť poveriť úkonmi v konaní o dedičstve iného notára podľa rozvrhu práce. Navyše, odňatie veci poverenému notárovi, ktorý spôsobil priet'ahy v konaní, nie je súdnym rozhodnutím. Aj súdny komisár konal nesústredene a efektívne, čím spôsobil priet'ahy v konaní, ak nesprávne vyhodnotil predložené doklady.

16. Konanie prebieha ďalej bez toho, aby bolo na okresnom súde skončené vydaním právoplatného rozhodnutia. Napokon aj predseda okresného súdu priamo uznal priet'ahy v súdnom konaní v liste sp. zn. Spr 211/11 z 1. marca 2011.

17. Ústavný súd hodnotí obdobie nečinnosti okresného súdu ako zbytočný priet'ah v trvaní viac ako 3 roky a 4 mesiace. Za nečinnosť v danej veci treba považovať aj okolnosť, že vo veci boli vydané rozhodnutia, ale tie boli v dôsledku svojej závadnosti krajským súdom zrušené. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných

prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejedanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

18. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 6 638,78 € ako náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že činnosti okresného súdu nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľka obrátila na štátny orgán. Svoju žiadosť odôvodnila ďalej všeobecne len tým, že „... *Je predsa nemysliteľné, aby v právnom štáte, ktorým bezpochyby SR je dochádzalo permanentne k prieťahom v súdnych konaniach...*“.

19. Vzhľadom na okolnosti danej veci (najmä na neprimeranú dĺžku konania pred okresným súdom, na jej predmet a význam pre účastníkov konania) ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejedanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky (pozri body 1.1 až 1.4 tejto časti), ako aj na predmet konania považuje za primerané v sume 2 000 €. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

20. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátkou. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch

podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešnej sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokátka vykonala dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie (sťažnosť) zo 16. decembra 2010. Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vykonané v roku 2010, t. j. 1/6 z výpočtového základu 721,40 €, teda za každý úkon po 120,23 €, t. j. za dva úkony 240,46 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 254,88 €. Keďže advokátka je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 19 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 303,31 €. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP). Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

21. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011